

فهرست مطالب

۴	مقدمه مجید کیانی
	مقدمه شهاب منا:
۷	سخنی با خواننده
۹	درباره مطالب و کیفیت گردآوری آلبوم ضریب‌های حبیب سمعی
۹	درباره آوانگاری آلبوم ضریب‌های حبیب سمعی
۱۰	هدف از آوانگاری
۱۱	صورت ساده و یکدست‌شده برخی مضراب‌ها جهت آموزش
۱۲	روش آوانگاری از نظر زمان‌بندی:
۱۲	الف) به کار نگرفتن میزان‌بندی در آوانگاری قطعات ضریب
۱۳	اشکالات وارد بر استفاده از میزان‌بندی در نت‌نویسی قطعات ضریب موسیقی ایران
۱۷	ب) نحوه تفکیک اجزاء ملودی
۱۸	ج) علایم به کاررفته برای تفکیک اجزاء ملودیک
۱۹	علایم آوانگاری
۲۳	فهرست منابع و مراجع
۲۴	کوک قطعات
	آوانگاری‌ها:
۲۶	۱. ضریب ابو عطا (روایت قباد ظفر)
۳۲	۲. چهارمضراب ابو عطا (روایت ابوالحسن صبا)
۳۶	۳. ضریب سیخی (روایت قباد ظفر)
۳۸	۴. چهارمضراب اوج ابو عطا (روایت قباد ظفر)
۴۱	۵. رنگ ابو عطا (صفحه)
۴۴	۶. چهارمضراب شور (روایت حسین صبا، قباد ظفر)
۵۱	۷. ضریب کرشمه (روایت قباد ظفر)
۵۴	۸. نغمه‌هایی در شهنواز (روایت حسین صبا)
۵۸	۹. رنگ شور (صفحه)
۶۰	۱۰. چهارمضراب سه‌گاه (روایت مرتضی عبدالرسولی)
۶۴	۱۱. چهارمضراب سه‌گاه (روایت نورعلی برومند)
۶۸	۱۲. ضریب زابل (سه‌مضراب) (روایت قباد ظفر، مرتضی عبدالرسولی، ابوالحسن صبا)
۷۱	۱۳. چهارمضراب مخالف (روایت ابوالحسن صبا)
۷۳	۱۴. چهارمضراب مخالف (روایت قباد ظفر)
۷۵	۱۵. چهارمضراب همایون (روایت ابوالحسن صبا، مرتضی عبدالرسولی)
۸۰	۱۶. ضریب شوشتری (روایت مرتضی عبدالرسولی)
۸۳	۱۷. ضریب یی‌داد (روایت مرتضی عبدالرسولی)
۸۷	۱۸. چهارمضراب اوج همایون (روایت مرتضی عبدالرسولی)
۹۰	۱۹. چهارمضراب بیات ترک (روایت مهدی ناظمی)
۹۳	۲۰. چهارمضراب ماهور (روایت قباد ظفر، نورعلی برومند)
۹۶	ضمیمه: مصاحبه شهاب منا با آقای مجید کیانی درباره آلبوم ضریب‌های حبیب سمعی

بنام آنکه جان را فکرت آموخت

نغمه‌نگاری ضربی‌های حیب سمعی براساس اجرای ۲۰ قطعه از چهارمضراب‌ها و ضربی‌های استاد بی‌نظیر ستور، حیب سمعی (۱۳۲۵-۱۲۸۰) است که برپایه سه منبع آثار صوتی (صفحه‌های حیب با پروانه)، روایت شاگردان حیب و آثار مکتوب (یادداشت‌های ابوالحسن صبا و حسین صبا بصورت نغمه‌نگاری) فراهم آمده است.

در اجرای ۲۰ قطعه فوق که در سال ۱۳۶۹ ضبط و منتشر شده است سعی گردیده است که محورهای اصلی موسیقی دستگامی - ردیف از قبیل صوت، گردش نغمات، فواصل، وزن و نحوه بیان تزیین‌ها رعایت شود. با این وجود، هنگام بررسی چنین آثاری، گاه در روایت‌ها تنها یک انگاره وزنی و یا پایه چهارمضراب باقی می‌ماند که چاره‌ای جز بازسازی هنگام اجرا یا بداهه‌نوازی براساس شیوه ستورنوازی حیب نیست.

در شیوه حیب قطعات ضربی و چهارمضراب‌ها نقش مهمی را دارا هستند. هرچند که قطعات فوق در ردیف‌نوازی و آموزش آن کمتر مورد استفاده می‌باشند، شاید همانند تصنیف‌ها برای موسیقی مجلسی شایسته‌تر باشند ولی از اهمیت و زیبایی و جذابیت آنها کاسته نمی‌گردد. حیب سمعی همچنان که در نواختن ظرایف گوشه‌های ردیف بی‌نظیر بود در اجرای قطعات ضربی نیز بی‌همتا است. در نمونه‌های ارائه‌شده از سوی شاگردان حیب مشخص می‌شود که او چگونه بعضی از گوشه‌ها را تغییر حالت و تغییر وزن داده و آنها را بصورت قطعه‌ای کاملاً ضربی با فضایی تازه و بدیع اجرا کرده است.

سپاس از شاگردان حیب: قباد ظفر، مرتضی عبدالرسولی، مهدی ناظمی و نورعلی برومند که اینجانب را در امر یادگیری و پژوهش بر روی آثار حیب یاری نمودند. همچنین از موسیقی‌دانان برجسته‌ای چون ابوالحسن صبا و حسین صبا که با زحمت زیاد برخی از قطعات ضربی حیب را در دوره‌های ردیف ستور و خودآموز ستور ثبت و منتشر کرده‌اند جای تقدیر و گرامیداشت است.

درخاتمه، از آقای شهاب منا، پژوهشگر جوان، که با دقت زیاد و زحمت فراوان نغمه‌نگاری ۲۰ قطعه فوق را انجام داده‌اند تشکر می‌نمایم.

مجید کیانی

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

هنرهای زیبا، گروه موسیقی

۸۴/۱/۲۱

کوک قطعات

ضربی ابوعطا، چهارمضراب ابوعطا، ضربی سیخی، چهارمضراب اوج ابوعطا، رنگ ابوعطا، چهارمضراب شور، چهارمضراب بیات ترک:

ضربی کرشمه، نغمه‌هایی در شهنواز، رنگ شور:

چهارمضراب‌های سه‌گانه، ضربی زابل، چهارمضراب‌های مخالف:

چهارمضراب همایون، ضربی شوشتری، ضربی بیداد، چهارمضراب اوج همایون:

چهارمضراب ماهور:

۱. Siq از Sip زیرتر و از Siq بم‌تر است.

The image displays a musical score for the piece 'Chaharmusrab Shor'. It consists of ten staves of music, all written in treble clef. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The score is characterized by a series of triplet patterns. The first staff begins with a triplet of eighth notes, followed by a triplet of quarter notes, and continues with alternating triplet patterns of eighth and quarter notes. The second staff continues with similar triplet patterns. The third staff introduces a triplet of eighth notes followed by a triplet of quarter notes, which is repeated throughout the staff. The fourth and fifth staves continue with triplet patterns of eighth and quarter notes. The sixth and seventh staves feature triplet patterns of eighth notes followed by quarter notes. The eighth staff continues with triplet patterns of eighth notes followed by quarter notes. The ninth and tenth staves conclude the piece with triplet patterns of eighth notes followed by quarter notes. Accents are placed above many of the notes in the triplet patterns.

چهارمضراب همایون

The image displays a musical score for the piece 'Chaharmusab Hameyon'. The score is written on ten staves, each containing a single melodic line. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several measures of rests throughout the piece. The score is marked with 'V' above certain notes, likely indicating vibrato or a specific performance technique. The piece concludes with a final cadence on the tenth staff.

چهارمضرب اوج همایون

The image displays a musical score for the piece "Chaharmusrab Oj-e Homayon". The score is written on ten staves of a treble clef. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. It contains three triplet eighth notes followed by a quarter note, with a bracketed section below it containing a quarter note, an eighth note, and a dotted quarter note. The second staff continues with a series of triplet eighth notes. The third staff is a whole rest. The fourth through ninth staves each consist of a continuous sequence of triplet eighth notes. The tenth staff concludes with a double bar line and a repeat sign.